

GRĮŽIMAS IŠ JUNGTINĖS KARALYSTĖS KĄ REIKIA ŽINOTI?

RENKUOSI
LIETUVĄ

KUO PASIRŪPINTI PRIEŠ IŠVYKSTANT?

Praneškite „HM Revenue & Customs“ (HMRC) apie savo išvykimą (internetu www.gov.uk) ir nurodykite būsimą adresą, kuriuo Lietuvoje Jungtinės Karalystės institucijų darbuotojai galės atsiųsti reikalingus dokumentus, čekius su permokėtais mokesčiais.

Išsaugokite prisijungimo duomenis prie Jungtinės Karalystės valdžios vartų (angl. Government Gateway), kur galėsite užsisakyti reikalingus dokumentus, tikrinti sukauptą pensiją ir pan. Lietuvoje pasikeitę SIM kortelę prisijungsite prie puslapio naudodami lietuvišką numerį ir el. paštą.

Nutraukite nuomos sutartį, susigrąžinkite sumokėtą užstatą, sumokėkite komunalinius (dujų, elektros) bei kitus mokesčius ir informuokite paslaugų tiekėjus.

Informuokite apie išvykimą toliau nurodytas Jungtinės Karalystės (JK) institucijas:

- vietos savivaldybę savivaldos mokesčiui (angl. Council Tax) sustabdyti;
- institucijas, iš kurių gaunate išmokas;
- pensijų fondą (angl. International Pension Centre).

Susigrąžinkite permokėtus mokesčius – HMRC užpildę P85 arba Self Assessment Tax, jei

dirbate savarankiškai (angl. Self-employed).

Išvykdami uždarykite banko sąskaitą. Atminkite – bankai pasilieka teisę uždaryti Jūsų sąskaitą, jei nebeturite adresu Jungtinėje Karalystėje.

AR IŠSAUGOSIU SAVO REZIDENTO STATUSĄ JUNGTINĖJE KARALYSTĖJE?

Jungtinės Karalystės **nuolatinio rezidento** statusas (angl. Settled status) **panaikinamas**, jei praleidžiate užsienyje **daugiau nei penkerius metus**.

Su **laikinoju statusu** (angl. Pre-settled status) galite palikti šalį **ne daugiau nei dvejiems metams**, **neprarasdami** statuso.

KOKIAIS DOKUMENTAIS PASIRŪPINTI?

Darbo sutartys, algalapiai

PD U1

Forma užsakoma gavus paskutinį algalapį ir užpildžius klausimyną [CA3916](#) arba grįžus į Lietuvą **tarpininkaujant „Sodrai“**. Ji reikalinga stažui sumuoti kreipiantis dėl nedarbo išmokos.

Pažymos iš medicinos įstaigų apie suteiktą gydymą (galima atsisiųsti išrašus iš Nacionalinės sveikatos tarnybos programėls (angl. [NHS App](#)).

Jungtinėje Karalystėje įgyti diplomai, rekomendacijos, vairuotojo pažymėjimai ir pan.

P60 / P45

Forma reikalinga privalomojo sveikatos draudimo (PSD) skolai panaikinti, mokesčiams perskaičiuoti. Ji gaunama iš darbdavio arba per [HMRC](#) (angl. Personal tax account).

PD U2

Forma reikalinga norint perkelti Jungtinėje Karalystėje gaunamą nedarbo išmoką į Lietuvą. Ji užsakoma Užimtumo tarnyboje (angl. [Jobcentre Plus](#)).

Dokumentai, įrodantys vaikų pabaigtą ugdymo programą ar jos dalį; pažymos iš lituanistinės mokyklos (jei taikoma).

GRĮŽIMAS SU ŠEIMOS NARIAIS

Grįždami su vaikais, iš anksto pasidomėkite, kokią ugdymo įstaigą jie galėtų lankyti, su pasirinkta mokykla aptarkite adaptacijos klausimus ir pateikite prašymą stoti į eilę mokytis (internetu arba mokykloje). Iš užsienio grįžtantiems vaikams numatyta pagalba: didesnis finansavimas, individualizuota pagalba integruojantis, išlyginamosios klasės, papildomos lietuvių k. pamokos ir pan. Lietuvoje auga specializuotų mokyklų iš užsienio grįžusiems vaikams integruoti tinklas.

Vaikas, kurio gimimo metu bent vienas iš tėvų yra Lietuvos pilietis, net jei gimė užsienyje, įgyja Lietuvos Respublikos pilietybę. Vaikai, kurie gimdami įgijo Lietuvos pilietybę, o kitos valstybės pilietybę įgijo iki 18 metų, gali išsaugoti daugybę pilietybę.

Jungtinėje Karalystėje gimusio vaiko įtraukimas į apskaitą

Jei bent vienas iš tėvų yra Lietuvos pilietis, vaiko gimimas turi būti įtrauktas į apskaitą Lietuvoje. Dokumentus dėl Jungtinėje Karalystėje gimusio vaiko gimimo įtraukimo į apskaitą turi pateikti vienas iš vaiko tėvų, Lietuvos Respublikos pilietis. Tektini dokumentai:

- Vaiko gimimo liudijimas, kuriame nurodyti vaiko tėvai (angl. Certified Copy of an Entry, jei išduotas Anglijoje ar Velse; Extract of an Entry in a Register of Births, jei išduotas Škotijoje), patvirtintas pažyma Apostille JK užsienio ir sandraugos reikalų ministerijos legalizavimo skyriuje (Legalisation Office);

- Gimimo liudijimo vertimas į lietuvių kalbą;
- Abiejų tėvų asmens tapatybę patvirtinantys dokumentai;
- Vaiko Jungtinės Karalystės ar kitos valstybės pasas (jeigu turi);
- Konsulinis mokestis už gimimo įtraukimo į apskaita dokumentų priėmimą ir perdavimą.

Prašymo pildyti iš anksto nereikia. Jis bus užpildytas priėmimo ambasadoje metu. Vaikui dalyvauti nereikia.

Dokumentus galima pateikti LR civilinės metrikacijos įstaigai Lietuvoje, LR ambasadai Jungtinėje Karalystėje arba internetu per Registrų centrą.

Jei jūsų šeimos nariai – Jungtinės Karalystės piliečiai

Lietuvoje be vizos gali būti ne ilgiau kaip 90 d. per pusmetį. Norėdami gyventi Lietuvoje, jie turi gauti leidimą. Jei į Lietuvą kartu su LR piliečiu atvyksta šeimos nariai užsieniečiai, jie iškart gali kreiptis dėl leidimo nuolat gyventi. Prašymą reikia pateikti per 3 mėn. nuo atvykimo į Lietuvą (www.migracija.lt svetainėje). Iš anksto pasirūpinkite reikalingais dokumentais: santuokos liudijimu, (ne)teistumo pažyma, sveikatos draudimu, banko sąskaitos išrašu, bendro gyvenimo Jungtinėje Karalystėje pagrindimo dokumentais ir kt. Bendrą gyvenimą galima įrodyti užsienio valstybės išduotu leidimu gyventi, bendromis sąskaitomis ir kt.

Jungtinėje Karalystėje išduoti dokumentai turi būti patvirtinti tvirtinimo pažyma (Apostille) ir išversti į lietuvių kalbą.

PIRMIEJI ŽINGSNIAI GRĮŽUS Į LIETUVĄ

1

Gyvenamoji vieta

Deklaruokite gyvenamąją vietą per 1 mėn. internetu www.epaslaugos.lt arba nuvykę į savivaldybę ar seniūniją, kurioje gyvenate.

Privalomasis sveikatos draudimas (PSD)

Jeigu grįžę iš Jungtinės Karalystės kurį laiką nedirbate ir nesate draudžiamas valstybės lėšomis, [sumokėkite PSD įmokas](#).

2

3

Sveikatos priežiūros įstaiga

Pasirinkite ir prisiregistruokite medicinos įstaigoje, kuri yra [sudariusi sutartį su teritorine ligonių kasa](#) dėl paslaugų teikimo ir apmokėjimo.

Banko sąskaita

Dauguma bankų leidžia atsidaryti sąskaitą internetu. Turėdami el.bankininkystę ir prisijungimo duomenis prie elektroninių valdžios vartų galėsite registruotis ir teikti prašymus įvairioms institucijoms, deklaruoti gyvenamąją vietą.

4

5

Darbas

Jeigu darbo ieškosite tik grįžę – [registruokitės Užimtumo taryboje \(UŽT\)](#). Čia jums padės susirasti darbą arba persikvalifikuoti.

Išmokos

Jeigu grįžę neturite pajamų, galite susumuoti Jungtinėje Karalystėje įgytą darbo stažą ir kreiptis dėl socialinių išmokų į „[Sodra](#)“ arba [gyvenamosios vietos savivaldybę](#).

6

PRIVALOMASIS SVEIKATOS DRAUDIMAS (PSD)

Lietuvoje apdraustuoju laikomas tas, už kurį mokamos PSD įmokos arba kuris jas moka pats. Jei grįžę kurį laiką nedirbate ir nesate draudžiamas valstybės lėšomis, PSD įmokas turite mokėti savarankiškai. Įmokas reikia mokėti nuo pat gyvenamosios vietos deklaracijos Lietuvoje pradžios. Apsidraudę pasirinkite pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigą ir šeimos gydytoją.

Kas draudžiamas PSD valstybės lėšomis?

Moksleiviai ir
dieninių studijų
studentai

UŽT registruoti
bedarbiai

Vienas iš tėvų, auginantis
vaiką iki 8 m. arba bent
du nepilnamečius vaikus

Asmenys,
gaunantys bet
kurios rūšies pensiją

ir kitos asmenų grupės, kurias galite rasti www.vlk.lt

Jei nedeklaravote savo išvykimo į Jungtinę Karalystę, Lietuvoje jums galėjo susikaupti PSD skola. Taip atsitinka todėl, kad PSD įmokas renkanti „Sodra“ neturėjo duomenų apie išvykimą ir taikė jums prievolę mokėti PSD įmokas. Asmuo gali būti draustas PSD tik vienoje šalyje, tad jei buvote draustas Jungtinėje Karalystėje, o Lietuvoje tuo tarpu susikauptė skola, ją galite panaikinti „Sodrai“ pateikę P45 arba P60 formą (teikti prisijungus prie asmeninės „Sodra“ paskyros, siunčiant el. paštu adresu: info@sodra.lt (laiškas turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu) arba kreipiantis į teritorinį „Sodros“ skyrių).

DARBAS GRĮŽUS Į LIETUVĄ

Lietuva grįžtantiems gali pasiūlyti įvairių darbo vietų. Darbo užmokestis Lietuvoje jau ilgą laiką kyla – Valstybės duomenų agentūros duomenimis, vidutinis atlyginimas nuo 2018 iki 2022 m. padidėjo net 83,5%. Grįžę galite registruotis UŽT, kur gausite pagalbą ieškodami darbo, galėsite įgyti naują kvalifikaciją, tobulinti esamas kompetencijas. UŽT svetainėje galima rasti ir paklausių profesijų sąrašą, kuris atnaujinamas pagal kiekvieno mėnesio laisvų darbo vietų skaičių.

Ieškodami darbo internete atkreipkite dėmesį ne tik į plačiai žinomus Lietuvos darbo paieškos tinklapius (www.cvonline.lt, www.cvbankas.lt, www.cv.lt, [LinkedIn](https://www.linkedin.com)), bet ir į specialiai grįžtantiems iš užsienio skirtus projektus: [Gal į Lietuvą](#), [Work in Lithuania](#). Šalyje sparčiai plečiasi ir tarptautinės įmonės, ieškančios patirties užsienyje turinčių, anglų ir kitomis kalbomis kalbančių darbuotojų.

• Jungtinėje Karalystėje įgytų diplomų pripažinimas

Jeigu aukštąjį išsilavinimą įgijote Jungtinėje Karalystėje ir ketinate toliau studijuoti Lietuvoje, jums reikės įgyto diplomo pripažinimo. Jį atlieka Studijų kokybės vertinimo centras arba įgaliotoji aukštoji mokykla. Užsienyje įgyto mokslo (meno) daktaro laipsnio pripažinimą atlieka Lietuvos mokslo taryba.

Lietuviams, užsienyje praleidusiems bent 3 m., stojant į Lietuvos aukštąsias mokyklas pridedamas vienas papildomas konkursinis balas.

• Jungtinėje Karalystėje įgytų kvalifikacijų pripažinimas

Ar jums reikės įrodyti įgytą kvalifikaciją Lietuvoje priklauso nuo profesijos: ar ji yra reglamentuojama (pvz., taikoma medicams, teisininkams, mokytojams ir kitoms profesijoms, kurias galite patikrinti Reglamentuojamų profesijų sąrašė). Reglamentuojamas profesijas pripažįsta atskirai prie atitinkamų ministerijų esančios komisijos. Jei jūsų profesija neregamentuojama, apie kvalifikacijos tinkamumą sprendžia pats darbdavys.

NUOTOLINIS DARBAS

Lietuva su Jungtine Karalyste yra pasirašiusi dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, apsaugančią nuo mokesčių mokėjimo abiejose šalyse. Pagal šią sutartį pajamos yra apmokestinamos tik toje šalyje, kurioje asmuo yra rezidentas. Jei gyvenate Lietuvoje ir dirbate JK darbdaviui – pajamos apmokestinamos Lietuvoje.

Nors Lietuva su Jungtine Karalyste turi dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, apsaugančią nuo mokesčių mokėjimo abiejose šalyse, iš darbo santykių gaunamas užmokestis yra automatiškai apmokestinamas gyventojų pajamų mokesčiu (GPM).

Jei asmuo faktiškai Jungtinėje Karalystėje išbuvo ištisai ar su pertraukomis trumpiau nei 183 dienas, jam taikoma riboto apmokestinimo taisyklė ir jis gali pasirinkti apmokestinti JK gautas pajamas nuolatinio rezidavimo šalyje – Lietuvoje. Kaip tai padaryti:

- iš anksto susitarti su darbdaviu Jungtinėje Karalystėje, jog iš darbo santykių gautos pajamos bus apmokestinamos Lietuvoje ir tam užpildyti reikiamą formą Jungtinėje Karalystėje. Pagal bendrą tvarką deklaruoti JK pagal darbo sutartį gautas pajamas Lietuvos valstybine mokesčių inspekcijai (VMI);

arba

- pasibaigus kalendoriniams metams atlikti mokesčių deklaraciją Jungtinėje Karalystėje ir susigrąžinti sumokėtus mokesčius, pateikus pažymą FR0594 iš VMI, patvirtinančią, jog pajamos buvo apmokestintos Lietuvoje.

Jei darbuotojo fizinė darbo vieta faktiškai ir pagal darbo sutartį yra Jungtinėje Karalystėje ir dėl to asmuo praleidžia daugiau nei 183 dienas šalyje mokėsčiai mokami JK. Jei norėsite susigrąžinti pemokėtus mokesčius Jungtinėje Karalystėje VMI galėsite išsiimti rezidavimo vietą patvirtinančią FR0254 formą.

Atvykimo išmoka

Jei užsienyje gyvenote bent 5 pastaruosius metus, o grįžę sudarote neterminuotą darbo sutartį pagal profesiją, įtrauktą į aukštą pridėtinę vertę kuriančių profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvoje, šaraša, ir gaunate ne mažesni negu 4,1 MMA darbo užmokestį, galite pretenduoti į valstybės skiriamą vienkartinę atvykimo išmoką (4,1 MMA).

Dėl sąlygų kreipkitės į UŽT (el. pašto adresu atvykimoismoka@uzt.lt)

Nedarbo išmoka Lietuvoje gali būti skirta UŽT registruotam bedarbiui, jei jis turi bent 12 mėn. nedarbo draudimo stažą per paskutinius 30 mėn. Jungtinėje Karalystėje įgytas darbo stažas gali būti susumuotas „Sodrai“ pateikus PD U1 formą.

Prašymą „Sodrai“ būtina pateikti ne vėliau nei:

per 30 d. nuo darbo sutarties JK pabaigos

arba

per 30 d. nuo gyvenamosios vietos deklaravimo Lietuvoje dienos.

Išmoka mokama 9 mėn., o ją apskaičiuojant atsižvelgiama į pajamas, gautas Jungtinėje Karalystėje. Savarankiško darbo (angl. Self-employment) laikotarpiai nėra įskaičiuojami į darbo stažą.

Nedarbo išmokos perkėlimas iš Jungtinės Karalystės

Grįžę į Lietuvą galite dar 3 mėn. gauti Jungtinėje Karalystėje paskirtą nedarbo išmoką (angl. Jobseeker's allowance JSA arba Contribution-based JSA) pateikdami UŽT „Jobcentre Plus“ išduotą PD U2 formą. Išmokos dydis išliks toks, koks jau buvo apskaičiuotas Jungtinėje Karalystėje. Svarbu, kad iki išvykimo į Lietuvą bent 4 savaites gautumėte išmoką. Grįžę į Lietuvą per 7 d. užsiregistruokite UŽT ir pateikite PD U2 formą.

MOTINYSTĖS / TĖVYSTĖS/ VAIKO PRIEŽIŪROS IŠMOKOS

Norint gauti motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokas Lietuvoje reikia turėti bent 12 mėn. motinystės socialinio draudimo stažą per pastaruosius 2 metus. Jei Lietuvoje įgyto stažo pritrūktų, būtų atsižvelgiama į Jungtinėje Karalystėje sukauptą stažą. Tokiu atveju „Sodra“ kreipiasi į Jungtinę Karalystę ir gauna patvirtinimą dėl jūsų stažo.

VAIKO PRIEŽIŪROS
ATOSTOGŲ TRUKMĖ
LIETUVOJE

iki 3 metų

Sumuojant stažą būtina, kad asmuo per paskutinius 24 mėnesius būtų dirbęs Lietuvoje. Nustatant išmokos dydį atsižvelgiama tik į Lietuvoje gautas pajamas

Jei jau gaunate motinystės išmoką (angl. SMP) Jungtinėje Karalystėje, susitarę su darbdaviu galite išvykti į Lietuvą neprarasdami išmokos.

Vienkartinė išmoka gimus vaikui

Jei į Lietuvą grįžtate su vaiku iki 1 m., galite kreiptis į savivaldybę dėl vienkartinės išmokos vaikui.

Išmoka vaikui

Vaikams iki 18 m. (tam tikrais atvejais - iki 23 m.) yra mokamos kas mėnesinės išmokos.

Jei visa šeima iš Jungtinės Karalystės grįžta gyventi į Lietuvą, vaiko išmokos bus skiriamos Lietuvoje. Dažnai savivaldybė prašo pateikti įrodymą, kad vaiko išmokos (angl. child-benefit) Jungtinėje Karalystėje yra nutrauktos. Dėl įrodymo kreipkitės į HRMC.

Šeimos ir darbo derinimas

Mamos ir tėčiai, auginantys vieną vaiką iki 12 m., įgyja teisę į mamadienį ir tėvadienį 1 kartą per 3 mėnesius. Auginantieji 2 ir daugiau vaikų iki 12 m. gali pasinaudoti 1 papildoma poilsio diena per mėnesį. 2 papildomos poilsio dienos per mėnesį priklauso kiekvienam iš tėvų, auginančių 3 ir daugiau vaikų iki 12 m.

SENATVĖS PENSIJOS DIRBUSIESIEMS JUNGTINĖJE KARALYSTĖJE

Lietuvoje senatvės pensija skiriama asmenims:

sulaukusiems
senatvės pensijos
amžiaus

turintiems bent minimalų
pensijų socialinio
draudimo stažą

15 m.

MINIMALUS DARBO
STAŽAS PENSIJAI
GAUTI LIETUVOJE

Jei darbo stažo Lietuvoje pritrūks, stažas įgytas Jungtinėje Karalystėje (JK) bus sumuojamas. Analogiškai, jei JK nesukauptėte minimalaus stažo pensijai (JK jis siekia 10 m.), galite susumuoti Lietuvoje įgytą stažą, o jeigu bendrai surinksite 10 m., galėsite kreiptis dėl JK pensijos. Teisę į pensiją JK turi asmenys, mokėję nacionalinio draudimo įmokas (angl. NIC). Nustačius teisę į pensiją kiekviena šalis mokės savo pensijos dalį: JK mokės už JK įgytą stažą. Lietuva – už čia įgytą stažą. Atėjus pensiniam amžiui „Sodra“ pati susisieks su JK institucijomis dėl stažo patvirtinimo – jums patiems dėl stažo sumavimo rūpintis nereikia.

Lietuvoje sukauptą stažą galite patikrinti internetu www.sodra.lt
JK sukauptą stažą galite patikrinti internetu www.gov.uk

Pensinis amžius JK ir Lietuvoje skiriasi. Pensiją JK pradės mokėti tik kai sulauksite pensinio amžiaus pagal JK įstatymus.

Jungtinės Karalystės privačiuose fonduose sukauptos pensijos mokėjimu reikės pasirūpinti patiems, todėl išsisaugokite pensijų fondų kontaktus. Jeigu pastaruosius 3 m. gyvenote JK arba mokėjote nacionalinio draudimo įmokas, grįžę į Lietuvą galite savarankiškai tęsti NIC mokėjimus (Class 3 kategorijoje), kad draudimo stažas JK nenutrūktų (užpildykite CF83 formą HMRC).

VAIRAVIMAS LIETUVOJE

Kai tapsite nuolatiniu Lietuvos gyventoju, Jungtinėje Karalystėje išduotą vairuotojo pažymėjimą turėsite pasikeisti į lietuvišką.

Teisė vairuoti įgyta iki Brexit

Pažymėjimas galios iki jame nurodytos datos. Keičiant vairuotojo pažymėjimą į lietuvišką, vairavimo egzaminų iš naujo laikyti nereikės.

Teisė vairuoti įgyta po Brexit

Su Jungtinės Karalystės pažymėjimu vairuoti galėsite, kol netapsite nuolatiniu Lietuvos gyventoju (ty. jūsų gyvenamoji vieta Lietuvoje bus deklaruota bent 185 d. per metus arba trumpiau, jei galite tai pagrįsti). Keisdami pažymėjimą turėsite išlaikyti teorijos ir praktikos egzaminus VĮ „Regitra“.

Teisė vairuoti įgyta Lietuvoje, bet vėliau pažymėjimas pakeistas į britišką

Tokiu atveju pažymėjimas bus keičiamas kaip įgytas iki Brexit – vairavimo egzaminų iš naujo laikyti nereikės.

KUR KREIPTIS?

Raskite visą Jums reikalingą informaciją
apie grįžimą į Lietuvą vienoje vietoje!

www.renkuosilietuva.lt

Renkuosi Lietuvą

8 800 22922

(nemokami skambučiai iš Lietuvos)

+370 525 14352

(skambinant iš užsienio)

renkuosilietuva@iom.int

Nemokamos psichologinės konsultacijos:

psichologas@iom.int

Laukiame sugrįžtant namo!

Informacija parengta 2023 m. rugpjūčio mėn.